

BALON ŞİŞİRME SIRASINDA PARTİKÜL İNHALASYONU İLE OLUŞAN LATEKS ALERJİSİ

Yrd. Doç. Dr. Seçil Aydınöz, Uz. Dr. Ali Kutlu, Doç. Dr. Sami Öztürk, Prof. Dr. Oktay Taşkapan
GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Alerji Servisi, İSTANBUL

ÖZET

Çocukluk çağında görülen lateks alerjisi özellikle riskli bireylerde gittikçe artmaktadır. Bu alerjik durum doğal lateks ürünleri ile cilt teması sonucunda gelişebildiği gibi, eldiven veya balonların üretimi sırasında kullanılan pudraların havaya karışarak inhalasyon yoluyla alınması ile de oluşabilmektedir. Olgumuzda, 4 yaşındayken balon şişirme sonrasında 1 saat içinde

vücutta yaygın eritem, gözlerde anjiyoödem şeklinde bir lateks alerjisi öyküsü vardı.

Lateks alerjisinin risk grupları haricinde de ortaya çıkabileceğini ve anafilaksiye kadar uzanan klinik tablolara yol açabileceğini vurgulamak istedik.

• **Anahtar Kelimeler:** Lateks, ürtiker, anjiyoödem
Nobel Med 2008; 4(3): 40-41

ABSTRACT

LATEX ALLERGY THROUGH PARTICULE INHALATION WHILE INFLATING A BALLOON

The prevalence of latex allergy in childhood is increasing especially in risk groups. Latex allergy can either occur by skin contact or by inhaling aerosolized latex particles of latex gloves or balloons. Our case had

a history of latex allergy with disseminated erythema and angioedema of eyes which occurred just in one hour duration after inflating a balloon. Here, we try to emphasize that latex allergy can be seen in patients without any risk factors and can lead to clinical features including anaphylaxis.

• **Key Words:** Latex, urticaria, angioedema
Nobel Med 2008; 4(3): 40-41

GİRİŞ

Son yıllarda çocukluk çağında lateks alerjisi prevalansı özellikle cerrahi operasyon geçiren veya atopisi olanlarda belirgin artış göstermektedir.¹ Doğal lateks medikal aletlerin yanı sıra günlük hayatta kullandığımız birçok eşyada bulunmakta ve özellikle tip 1 immünolojik reaksiyon sonucu gelişen alerjik tablolara yol açabilmektedir. Lateks alerjisi cilt teması veya lateks partiküllerinin inhalasyonu ile oluşabilir. Lateks eldivenlere benzer şekilde üretilen lateks balonlarda kullanılan pudra balon şişirildiğinde inhalasyon sonucunda alerjiye yol açabilir.²

OLGU SUNUMU

Son dört yıldır alerjik rinit ve bronşial astım tanılarıyla takip edilmekte olan olgumuz dokuz yaşında erkek olup, dört yaşındayken balon şişirme sonrasında bir saat içinde vücudunda yaygın eritem, gözlerinde anjiyoödem oluşmuş. Bu olaydan bir yıl sonra da lateks eldiven teması sonrasında sistemik ürtiker tarzında daha hafif bir alerjik reaksiyon gelişmiş. Olgumuzun özgeçmişinde ilk alerjik reaksiyon öncesinde atopi, geçirilmiş cerrahi operasyon ve ailede alerji öyküsü yoktu. Bu bulgularla yapılan alerji testlerinde ev tozu akarları (++++) ve lateks (++++) (Stallergenes-France) olarak değerlendirildi. Kivi ile yapılan fresh prick test (+++) olmasına karşın olgunun gıda alerjisi öyküsü yoktu.

TARTIŞMA

Çocukluk çağında lateks alerjisi konusunda en riskli bireyler spina bifida, vezikal ekstrofi, özofagus atrezili ve sık operasyon geçiren çocuklardır.³⁻⁶ Doğal lateks ürünlerine karşı ani tip hipersensitivite reaksiyonları, irritan ve alerjik kontakt dermatit olmak üzere üç tip alerjik reaksiyon tanımlanmıştır. Tip 1 doğal la-

teks alerjisi lateks alerjenleriyle deri, mukoza ve parenteral yolla karşılaşma sonucunda tetiklenebilir ve kontakt ürtikerden ölümcül anafilaksilere dek uzanan klinik tablolara yol açabilir.⁶ Eldiven, balon, prezervatif gibi malzemeler daldırma işlemi ile üretildiği için kalıp yöntemi ile üretilen sırınga pistonları, şişe kapakları ve araba lastikleri gibi sert malzemelerden daha fazla ve daha kolay açığa çıkabilen lateks proteinleri içermektedir. Bu tip ürünlere karşı tip 1 alerjik reaksiyonlar daha fazla görülmekte ve daha şiddetli olmaktadır. Bizim olgumuzda da daldırma yöntemiyle üretilen balonun pudrasının inhalasyonu sonucunda tip 1 alerjik reaksiyon oluştuğu sanılmaktadır.

Von Krogh ve Maibach ortaya çıkan reaksiyonun şiddetine göre oluşan klinik tabloyu dört basamakta sınıflandırmıştır.⁷ Birinci basamak lokalize ürtikeryal reaksiyon, ikinci basamak anjiyoödem eşlik ettiği veya etmediği yaygın ürtikeryal reaksiyondur. Üçüncü basamakta ürtikere astım, rinokonjunktivit, laringeal ve gastrointestinal semptomlar eşlik eder. Son basamakta ise şiddetli anafilaktik şok vardır. Bu sınıflamaya göre olgumuz ürtiker ve anjiyoödem bulgularıyla ikinci basamakta kabul edilebilir. Lateksin muz, kivi, kestane, avokado, papaya, patates ve domates gibi çok sayıda sebze ve meyveye karşı çapraz reaktivite gösterdiği bilinmektedir.⁸ Olgumuzun da fresh prick testinde kiviye karşı reaksiyon görülmüş ve bunun latekse karşı gelişmiş bir çapraz reaktivite olduğu düşünülmektedir.

Sonuç olarak, lateks alerjisinin risk grupları haricinde de ortaya çıkabileceği unutulmamalıdır. Özellikle çocukların balon ve lateks eldiven gibi partikül inhalasyonu ile anafilaksiye kadar uzanan klinik tablolara yol açabilecek materyallerle temastan uzak tutulması gerekmektedir. Ayrıca toplum genelinde bu konuda aydınlatıcı eğitimlerin de yapılması faydalı olacaktır.

İ	İLETİŞİM İÇİN: Yrd. Doç. Dr. Seçil Aydınöz, GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Servisi, Haydarpaşa/İSTANBUL saydinoz@gmail.com
✓	GÖNDERİLDİĞİ TARİH: 14 / 12 / 2007 • KABUL TARİHİ: 20 / 05 / 2008

KAYNAKLAR

- 1 Niggemann B, Kulig M, Bergmann R, Wahn U. Development of latex allergy in children up to 5 years of age- a retrospective analysis of risk factors. *Pediatr Allergy Immunol* 1998; 9: 36-39.
- 2 Barker P, Montagna D. It's just "balloon-acy"! The hidden dangers of latex allergy. *AAOHN J* 2005; 53: 241-243.
- 3 Bernardini R, Novembre E, Lombardi E, et al. Risk factors for latex allergy in patients with spina bifida and latex sensitization. *Clin Exp Allergy* 1999; 29: 681-686.
- 4 Gentili A, Ricci G, Di Lorenzo FP, et al. Latex allergy in children with oesophageal atresia. *Paediatr Anaesth* 2003; 13: 668-675.
- 5 Ricci G, Gentili A, Di Lorenzo F, et al. Latex allergy in subjects who had undergone multiple surgical procedures for bladder extrophy: relationship with clinical intervention and atopic diseases. *BJU Int* 1999; 84: 1058-1062.

- 6 Slater JE, Mostello LA, Shaer C, Honsinger RW. Type I hypersensitivity to rubber. *Ann Allergy* 1990; 65: 411-414.
- 7 Von Krogh G, Maibach HI. The contact urticaria syndrome--an updated review. *J Am Acad Dermatol* 1981; 5: 328-342.
- 8 Beezhold DH, Sussman GL, Liss GM, Chang NS. Latex allergy can induce clinical reactions to specific foods. *Clin Exp Allergy* 1996; 26: 416-422.